

**OTVORENO PISMO SAVEZKOM MINISTRU PRAVOSUDJA GOSPODINU
MOMCILU GRUBACU**

Postovani Gospodine Ministre,

Obracam Vam se povodom Vase konferencije za stampanje, 11. januara 2001, na kojoj ste obavestili javnost o predlogu Zakona o amnestiji koji su pripremili Vase Ministarstvo i Vlada. Tom prilikom ste saopstili da ste odlucili da ne budu amnestirani jugoslovenski gradjani albanske nacionalnosti s Kosova koji se zbog optuzbi ili osuda za delo terorizma nalaze u zatvorima u Srbiji.

Smatram da je odluka pogresna i da pokazuje da sadasnja savezna vlast nije spremna, a mozda ni sposobna za raskid s Milosevicevom politikom, narocito s etnonacionalizmom. Uz to, nespremnost na jednostrani akt povratka poverenja otezavace resavanje pitanje Kosova, otklanjanje problema na jugu Srbije odnosno u Presevskoj dolini a umanjuje i sanse za ukljucenje u efikasniju zastitu prava i zivota Srba na Kosovu.

Kazete: »Amnestijom nisu obuhvaceni optuzeni i osudjeni za terorizam« (Vecernje Novosti od 12. januar 2001). Dalje: »Krivicno delo terorizma nije bilo moguće obuhvatiti Zakonom o amnestiji, iako je bilo velikih pritisaka da se to ucini...«

Predpostavljam da ovo govorite u ime Vlade. Vama kao i svima koji smo ucestvovali, na primer u radu ekspertskeg tima nevladine organizacije Jugoslovenski komitet pravnika za zastitu ljudskih prava, znano je da je bilo moguće da se Zakonom obuhvati i amnestija politickih zatvorenika gradjana SRJ odnosno Srbije koji su uhapšeni na Kosovu, a optuženi ili za udruživanje radi neprijateljskog delovanja ili za terorizam. Naravno, amnestija se ne bi odnosila na one za koje je pouzadno utvrdjeno da su učinili delo ratnog zločina.

Moram da priznam da i sada, smatram da postoje razlozi koje bi Savezna skupstina trebalo da uvazi i da amnestira albanske zatvorenike. To su:

- uspostavljanje vladavine prava i puno postovanje i zaštita ljudskih prava mora se odnositi na čitavu teritoriju

SRJ, dakle i na Kosovo i na sve gradjane bez obzira na nacionalnu pripadnost, te i na pripadnike albanske zajednice;

- potvrdilo bi se i vršenje pravne vlasti federalnih organa nad Kosovom koje se, trenutno, nalazi pod faktičkom civilnom upravom UNIMK, a pod vojnom kontrolom KFOR;

- stvorila bi se pravna, a narocito moralna i politicka obaveza svih subjekata na Kosovu, posebno organa UNIMK i KFOR-a da saradjuju s organima SRJ u pronalaženju i oslobadjanju Srba koji su kidnapovani ili uhapšeni od strane albanskih paravojnih i paramilicijskih formacija;

- ojacala bi se poziciju organa SRJ u neizbeznom, a teskom procesu pregovaranja o statusu Kosova i upravom nad njim. Time bi se potvrdila i ozbiljnost poziva na razgovor koje su albanskim vodjama javno upucivali Predsednik SRJ i pojedini savezni ministri.

Sto se tice "velikih pritisaka da se to ucini" licno bih Vam bio zahvalan da obavestite javnost o tome ko je, kada, kako, a i na koga "vrsio pritisak". Naravno, da bih kao gradjanin bio tuzan i postidjen ako bi se ispostavilo da su, na primer, izjave koje je Predsednik SRJ davao po ovom pitanju bile iznudjene necijim pritiskom.

Jedini "pritisak" zbog koga sam licno ucestvovao u aktivnostima nevladinih organizacija, a pre svega *Jugoslovenskog komiteta pravnika za ljudska prava i Foruma za etnicke odnose*, koje su, od jula meseca 1999 godine, vode kampanju za amnestiju i rehabilitaciju žrtava kršenja ljudskih prava i sloboda od strane mилошевићevskog režima, je bilo moje licno uverenje da izgradnja buduće Srbije i SR Jugoslavije kao demokratskih država nalaže raskida s nedemokratskim režimom i nepoštovanjem vladavine prava. Tu je i nastojanje da se pomogne u obustavljanju oružanog sukobljavanja države i gradjana, u stvaranju uslova za političko rešenje problema Kosova i juga Srbije, u stvaranju pretpostavki za izgradnju medjusobnog poverenja i suživota gradjana, naročito Srba i Albanaca, na Kosovu i na čitavoj teritoriji SR Jugoslavije.

Vas argument da bi amnestija "za ovo tesko krivicno dela bila suprotna medjunarodnim konvencijam o borbi protiv terorizma koje obavezuju i nasu zemlju", me podstice da Vam, kao Ministru pravosudja, postavim nekoliko pitanja:

- prvo, s obzirom da se ove konvencije odnose na međunarodni terorizam ne idete li dalje čak i od kvalifikacija pod kojima su ovi ljudi hapseni;
- drugo, da li Vase Ministarstvo planira da Vladi i Saveznoj skupštini predloži da ratifikovanje konvencije koje nisu ratifikovane kao i koje mere planirate da preduzmete radi postupanje po ovim konvencijama. Nije valjda da je neamnestiranje Albanaca jedino što imate spremljeno?

Samo da se podsetimo, Gospodine Ministre, u zatvorima u Srbiji je bilo 2100 pripadnika albanske zajednice. Najveći broj njih su civili koje su MUP ili VJ lišili slobode tokom oružanih akcija na Kosovu, 1999 godine. Do 13 oktobra 2000 godine, na slobodu je pusteno oko 1250 Albanaca. Od lica koja su i dalje u zatvorima Srbije oko 200 su zatvorenici Albanci koji izdržavaju kaznu za nepolitička dela. Naravno, zamolio bih Vas da pojasnite da li će i njima biti smanjena kazna po predlogu Vaseg Ministarstva i Vlade. Dakle, oko 650 političkih zatvorenika Albanaca je trebalo da bude amnestirano. Verujem da na ove ljude mislite kada govorite o "jednom broju nasih građana albanske narodnosti".

Vi kazete da je značajan broj slučajeva "gde postupci ili pravne radnje nisu korektno vodjeni. Mnogi slučajevi okvalifikovani kao terorizam ne potpadaju pod to delo" (*Danas*, 12 januar 2001). To ohrabruje jer nam govori da je, od strane Vaseg Minstarstva, izvršen uvid u konkretne sudske procese. Medjutim, začudjuje nastavak Vaseg iskaz da je u pitanju grska do koje je "doslo pod uticajem politickih stavova, sto su vladali u to vreme."

Voleo bih da me ispravite ukoliko gresim, ali cini mi se da je na Kosovu godinama vodjena politika krsenja ljudskih prava svih, posebno Albanaca, da su primenjivane mere diskriminacije i represije protiv Albanaca, ukljucujuci i mere progona radi etnickog ciscenja. Takodje, cini mi se da je na Kosovu bilo i rat. Nikako ne moze biti govora o greskama jer je rec o politici koji je cinili samu sustinu Miloseviceve diktature. Naravno, to ne amnestira od odgovornosti one Albance koji su progonili Srbe i druge s Kosova posle dolaska KFOR-a. Medjutim, koliko ja znam takvi nisu ni uhapseni niti se nalaze u zatvorima Srbije.

S obzirom da me prica o "greskama" podseca na nesrecne igre prebacivanja pojedinacne odgovornosti na kolektivitet, na

"sve nas", molim Vas, a i Vasu Vladu da primite k znanju da se ja - Gradjanin Dusan Janjic samoiskljucujeme iz te igre.